

„Transparentní člověk/Předpoklady budoucnosti: archeologie nových médií.“

symposium-projekce-prezentace

v rámci akce „pražské vědecké rozhovory“

3.4. prosince 2001 Goethe Institut Prag, Centrum pro současné umění, Galerie Jelení série diskusí, prezentací interdisciplinárních projektů, konferencí, výstav

Nové technologie a elektronická média zaujímají stále důležitější místo v západním světě a staly se globálním fenoménem. V posledních letech se objevují často otázky po genealogii technických nástrojů dneška, neboť bez tohoto zpětného pohledu lze jen těžko porozumět tomu, jak s nimi dnes nakládáme. Zájem o tzv. „archeologii médií“ neustále roste a připravovaný projekt „Transparentní člověk/Předpoklady budoucnosti“ si klade za cíl přispět k mezinárodní diskuzi setkáním odborníků s veřejností, spolupráce jednotlivců a institucí. Projekt je také pokusem zmapovat část aktuální oblasti umění i vědy, případně podpořit další spolupráci na nových projektech.

Připravovaný projekt vychází ze zkušeností, které získaly během posledního desetiletí obě instituce v oblasti teorie a dějin elektronických médií: Goethe institut v Praze od roku 1992 pořádá v Praze každoroční odborná (tzv. Flusserova symposia, kurátor Andreas Stroehl). Sorosovo Centrum současného umění uspořádalo v roce 1995 rozsáhlou výstavu umění elektronických médií Orbis Fictus (Valdštejnská konírna NG v Praze). Z tohoto kontextu vychází i předkládaný projekt z cyklu "Der virtuelle Mensch", přičemž hlavním tématem letošní mezioborové konference bude paralelní historické analýzy (zejména na materiálu digitálních a audiovizuálních médií) snímaná prismatickým možných výhledů a vizí vzhledem k budoucnosti.

Východiskem a inspirací konference je konkrétně rámec vědy a umění v 19. století, zejména odkaz a dílo jedné z význačných osobností české kultury tohoto období – vědce, experimentátora a filosofa Jana Evangelisty Purkyně (1787–1869). J. E. Purkyně ve své disertační práci, vydané v Praze roku 1818 zkoumal mimo jiné také pozoruhodný percepční vizuální fenomén, při kterém se obraz objevuje na sítnici oka ještě několik okamžiků poté, co zmizí fyzický předmět ze zrakového pole. Tento fenomén, popsán v roce 1824 detailněji Petrem Markem Rogerem a nazvaný „persistence vidění“, se stal předpokladem vzniku a rozvoje stovek typů přístrojů, které měly za úkol rozhábat statické obrazy. Tyto aparáty – v průběhu rychlého vývoje různých uměleckých a technických nástrojů a vynálezů - vedly nakonec k objevení filmu. V posledních desetiletích se pohyblivý obraz stal doménou způsobu reprezentace světa a počítačová revoluce tento jev ještě urychlila, posunula do dalších dimenzí.

Jakou roli hrají aktuální převratné vynálezy technologie a vědy v nových generacích elektronických médií? Jak na ně reagují lidské mentální a percepční schopnosti? A naopak, jaký vztah mají současná elektronická média k historickému vývoji? Jak naše dějinná zkušenost tvaruje média a naopak: tyto formují naše představy o minulosti, naši historickou vizi?

Podobné otázky jsou námětem zkoumání mnoha umělců, vědců a historiků a byly rámcem uvažování a technických obrazech a vztahů člověka a přístroje Viléma Flussera. Plánovaná konference nabídne srovnání různých aktuálních teorií a hypotéz. Může se stát také podnětem a katalyzátorem k sérii dalších dialogů a příspěvkem k prosívanému systému umělecké a kulturní spolupráce v Evropě. Nejen na poli poměrně nového oboru archeologie médií, ale i na poli aktivit a

výzkumných projektů v různých výzkumných laboratořích, operujících na pomezí mezi uměním, vědou a technologií.

Dvoudenní symposium nabídne odborné i laické veřejnosti seznámit se s posledními výzkumy v oblasti tzv. „nových médií“ a dějin vědy a umění, přičemž zvláštní důraz bude soustředěn na formy vzájemného ovlivňování oborů kultury a technologie, umění a vědy.

Prezentace budou doplněny ukázkami uměleckých projektů, zabývajících se artikulováním a formováním modelů a vizí budoucnosti. Centrálním tématem diskuzí a příspěvků budou otázky percepce, emulace a simulace pohybu – patrně centrálních témat vývoje “nových médiích” v průběhu posledních dvou staletí.

Organizace: Goethe Institut Prag, Centrum pro současné umění v Praze.

Partneři: Národní Museum, Národní Technické Museum, Památník národního písemnictví, Ústav teorie a dějin umění Akademie Věd ČR, České Vysoké učení technické, Centrum for Art and Technology Karlsruhe, Mediaschule Koln, Center for Culture and Communication Budapest, Ars Electronica Center, Linz, etc.

pozvaní teoretici: Jay David Bolter, Richard Grusin, Tom Gunning, Errki Huhtamo, Friedrich Kittler, Lev Manevich, Carolyn Marvin, Miklos Peternak, Barbara Maria Stafford, Siegfried Zielinski, Vladimír Koukolík, Semir Zeki, Nicolas Wade, Thomas Elsaesser

pozvaní umělci: Christopher Burnett (Bruce Sterling), Richard Kriesche, David Blair, Harun Farocki, Art and Com, Robotic Research, Michael Bieleicky, Tomas Ruller, Vladimír Kokolia.

autor konceptu: PhDr. Jaroslav Anděl

příprava a koordinace: Michael dela Fontain, Miloš Vojtěchovský, Dana Recmanová

kontakt: milos@fcca.cz